

Конкурсна робота на тему :
**„ ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОСТІ
СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ”**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ЗМІСТ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ПІДХОДИ ДО ЙОГО ВИЗНАЧЕННЯ	5
РОЗПОДІЛ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	13
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ТА ФІЗИЧНОЇ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ	17
ВИСНОВКИ.....	Error! Bookmark not defined.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	24
ДОДАТКИ.....	Error! Bookmark not defined.

ВСТУП

Податки є одним із найвпливовіших та ключових важелів державного впливу на економіку країни, завдяки їм акумулюються кошти бюджетів на місцевому та державному рівні для здійснення покладених та неї функції та завдань. Завищені та необґрунтовані ставки податків, до кінця непродуманий механізм адміністрування, відсутність ефективної податкової політики – представлені фактори впливають на рівень податкового навантаження та провокує збільшення тіньового сектору економіки країни.

Забезпечення правильності обчислення податків, своєчасність сплати податків та інших обов'язкових платежів допомагає податкова політика держави. У податковій політиці основний акцент робиться на фіскальну функцію. Саме через показники податкового навантаження можна оцінити фіскальний вплив податкової системи на економіку країни, яке формується шляхом об'єднання впливу всіх податків на фінансову діяльність суб'єкта господарювання.

Науково-прагматичну проблематику з питань податкового навантаження висвітлено у працях представників світової економічної думки К. Вікселя, Е. Ліндаля, Р. Масгрейва, А. Пігу, А.Лаффер, П. Гензель, К. Брауер, Дж. Стігліц, Е. Селігмен П. Самуельсона, Б. Селігмена, А. Сміта, Дж. Стігліца, А. Соколова і таких українських науковців, як: В. Андрущенко, В. Валігура, О. Данілов, Л. Демиденко, Т. Єфименко, Ю. Іванов, С. Корецька, А. Крисоватий, І. Луніна, І. Лютий, В. Мельник, В. Опарін, Н. Прокопенко, А. Соколовська, В. Суторміна, О. Тимченко, В. Федосов, Н. Фролова, Н. Ярова та ін.

Вченими зроблено вагомий внесок у розробку проблематики податкового навантаження, зокрема, з питань розкриття його змісту, методики оцінювання, впливу на підприємницьку активність та виконання податкових зобов'язань. Проте для практичного застосування наукових розробок терміною є потреба: 1) уніфікованого підходу до розуміння

сутності податкового навантаження; 2) раціонального вибору показників, які б достовірно відображали рівень податкового навантаження та його розподіл між споживанням, доходами і майном, а також між категоріями платників; 3) обґрунтування критеріїв оптимізації з урахуванням нерівномірності розподілу та високого рівня тінізації доходів; 4) розробки напрямів удосконалення справляння та адміністрування податків для досягнення оптимального рівня податкового навантаження. Дослідження цих питань свідчить про актуальність, теоретичну та практичну значимість обраної теми.

Метою роботи є дослідження сутності податкового навантаження та визначення його рівня для різних категорій платників податків, та розробка шляхів оптимізації його в Україні.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішення наступних завдань:

- вивчити сутність та зміст податкового навантаження;
- розглянути рівень податкового навантаження на фізичних осіб;
- провести порівняльний аналіз податкового навантаження на фізичних осіб підприємців та на юридичних осіб;
- запропонувати шляхи вдосконалення податкової політики держави щодо податкового навантаження з урахування світового досвіду.

Предметом дослідження в роботі є фінансова і статистична звітність що публічно оприлюднюється в державі.

Об'єкт дослідження в роботі виступають фінансово-економічні відносини з приводу оподаткування в Україні.

Теоретико-методологічною базою для написання дипломної роботи є результати наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, навчально-методичні посібники та монографії .

Під час написання дипломної роботи використовували такі методи як групування й порівняння показників при здійсненні горизонтального й вертикального аналізу, обчислення відхилення показників за роками; методи аналізу коефіцієнтів; метод узагальнення.

ЗМІСТ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ПІДХОДИ ДО ЙОГО ВИЗНАЧЕННЯ

Термін «податкове навантаження» був введений одночасно з терміном «податки», досить немає єдиного загальноприйнятого визначення терміну «податкове навантаження». Багато економістів досліджували питання податкового навантаження, його вплив на добробут населення, обсяг державних надходжень, ефективність діяльності підприємств та на економіку країни в цілому. Наприклад основоположник теорії оподаткування Вільям Пітті у «Трактаті про податки та збори» [1, с.12] приділив увагу пошуку альтернативного рішення знизити невдоволення населення через введення податків до мінімуму.

Серед українських вчених-економістів користуються великою популярністю М. І. Туган-Барановський [2, с. 421–422]. У своїй роботі «Основи політичної економії» він висловився проти прогресивного прибуткового податку. Він вважав, що на покриття витрат держави треба використовувати добровільні кошти, а не закріплювати у законодавстві ставки податку, які загрожують майновим інтересам приватних осіб.

Іван Франко у праці «Сила податкова Галичини» [3, с. 139] він наголошував на важливості податкових зборів для перерозподілу багатства серед різних верств населення, але народ не повинен страждати від занадто високих податків. Як наслідок, ми спостерігаємо, що у часи коли творив дослідник трудове населення опинялось в тяжкому економічному становищі від надмірних непрямих податків.

У сучасній економічній літературі існують різні точки зору до оцінювання понять «податкове навантаження» розглянемо в табл. 1.1

Узагальнюючи наведені визначення можна стверджувати, що податкове навантаження — це показник, який характеризує рівень державного втручання, шляхом оподаткування платників податку на мікротамакрорівні.

Таблиця 1.1 - Економічний зміст поняття "податкове навантаження"

Автор	Визначення
Білостоцька В.О.	Частка створеного продукту, що вилучається на користь держави, шляхом оподаткування [4].
Соколовська А.М.	Ефект впливу податків на економіку загалом та окремих її платників, пов'язаний із економічними обмеженнями, що виникають у результаті сплати податків і відволікання коштів від інших можливих напрямів їх використання [5].
Фрадинський О.А.	Узагальнений показник, який характеризує величину податкових вилучень на макрорівні (держави) або мікрорівні (господарюючого суб'єкта) [6].
Н.Я. Берч	Показник ефективності рівня втручання держави через податки в діяльності платників [7].
Барулін Ю.М.	фінансове поняття, яке характеризує у відносній формі ту частину вартості виробленого суспільного продукту, що розподіляється і перерозподіляється в дохід держави опосередковано через механізми оподаткування. Він оцінює податкове навантаження з 2 позицій: 1) як форму монопольної ціни сукупних суспільних благ; 2) як розрахунковий показник кількісного виміру цінних параметрів оцінки послуг, наданих державою [8].
Левченко Н.М.	показник ефективності податкової політики, який впливає на наповнення державних доходів, рівень податкових надходжень у структурі ВВП і відповідно частку ВВП на душу населення [9].
Фуга К.С.	На макроекономічному рівні податкове навантаження – це сума виплачених обов'язкових платежів на користь держави у ВВП країни та визначається як відношення загальної суми податкових платежів до ВВП. На мікрорівні, тобто на рівні підприємства, податкове навантаження – це відношення суми сплачених податків до чистого прибутку суб'єкта господарювання [10].
Годованець О.В.	Узагальнена характеристика діяльності податкової системи держави, яка показує, як податки впливають на фінансовий стан платників податків або на народне господарство в цілому [11].
Юткина Т.Ф.	Комплексна характеристика, яка окрім співвідношення нарахованих податків і доходів підприємства, характеризує кількість податків та інших обов'язкових платежів, структуру податків та механізм їх сплати [12].

Складено автором на основі джерел [4-12]

Сутність поняття "податкове навантаження" в науковій літературі формулюють на мікро- та на макрорівні, але окремі науковці виділяють також мезорівень (рис.1).

На макрорівні податкове навантаження дає змогу оцінити ефективність податкової політики на державному рівні, тобто вимірює сукупний вплив податків на джерела їх сплати. На мікрорівні показник податкового навантаження відображає рівень довіри між органами податкових служб та

бізнесом, у державних документах фіскальної служби України такий процес на має назву «податкова віддача». Мезорівень характеризує податкове навантаження хоча і не на окрему галузь, однак на певний сегмент бізнесу конкретної території.

Методика обчислення податкового навантаження до сих пір є дискусійним. Різні науковці пропонують свої методи обчислення даного показника. Загальноприйнятими вважається такі підходи[15], як:

1. Відношення частки податкових надходжень до внутрішнього валового продукту.
2. Відношення суми податкових надходжень до бюджету з величиною сукупного доходу приватного сектору.
3. Різниця між загальною сумою податкових надходжень, видатків і трансфертів з бюджету наутримання приватного сектору економіки.

На нашу думку, два останніх методів характеризують податкове навантаження лише з приватного сектору, тому при дослідженні рівня податкового навантаження (рис. 1.1) ми використовуємо лише перший метод.

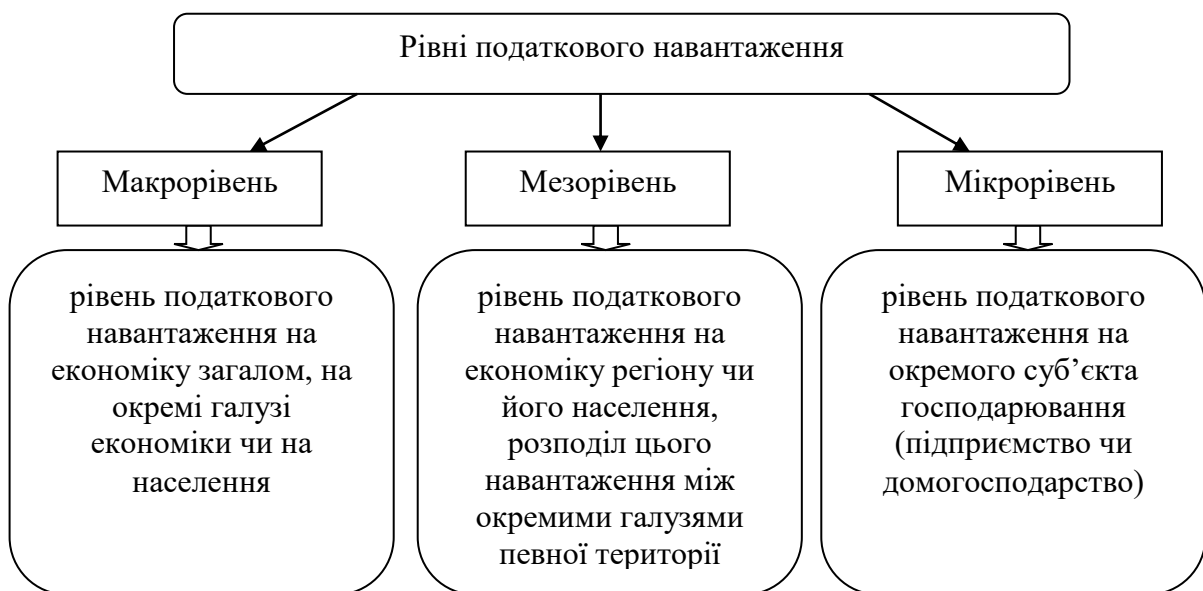

Рисунок 1.1 - Рівні податкового навантаження

Джерело: складено автором на основі [13]

Але перш ніж визначити показники податкового навантаження в Україні, доцільно здійснити оцінку впливу загального обсягу податкових

надходжень на основні макроекономічні показники розвитку, тобто їх фіскальну ефективність (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 - Основні макроекономічні показники розвитку держави,
млрд.грн

Показники	Рік					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Податкові надходження, млрд. грн.	360,567	353,968	367,511	507,636	634,403	627,153
Доходи зведеного бюджету, млрд. грн.	445,525	442,742	456,067	652,031	781,521	1016,79
ВВП, млрд. грн.	1408,9	1454,9	1566,7	1979,5	2429,9	2982,9

Джерело: складено автором на основі [14]

Дослідження показало, що протягом 2012-2017 рр. спостерігається стрімке зростання ВВП у 2016р. порівнюючи з попереднім роком збільшення відбулось на 450,4 млрд.грн, протягом 2012-2017рр. ВВП зросло в 2,12 рази або на 1574 млрд.грн. Проаналізовуючи доходи зведеного бюджету, ми спостерігаємо, що найбільше зростання відбулось у 2017р. на 235,27 млрд.грн порівнюючи з попереднім, у 2013р. була тенденція зниження, порівняно з 2012 р. Що стосується податкових надходжень, важливо зазначити про найбільший приріст у 2015 р. на 140,13 млрд.грн порівнюючи з попереднім роком, а у 2017р. спостерігається тенденція до зниження.

У макроекономічному масштабі податкове навантаження кількісно вимірює сукупний вплив податкових платежів на джерела їхньої сплати. У міжнародній практиці цей показник визначається як відношення фактичних податкових надходжень у зведений бюджет до обсягу валового внутрішнього продукту [15, с. 337]. За цим методом визначатимемо рівень податкового навантаження в Україні, результати розрахунку наведено в табл. 1.3

Розглянувши рівень податкового навантаження ми спостерігаємо неоднозначну тенденцію. У період 2012-2014рр. показник спадає на 1-2%, а у 2017р. майже на 10%, порівняно з попереднім періодом. Протягом 2012-2017рр. податкове навантаження знизилось на 15,86% (рис2.), рівень бюджетного податкового навантаження зменшився на 4,57%, податкове

навантаження на працю зросло на 2,69%, податкове навантаження з ПДВ збільшилось на 12,69%, податкове навантаження з ПДФО зросло на 2,55%.

Таблиця 1.3 - Показники вимірювання податкового навантаження в Україні

Показники	Рік					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Рівень бюджетного податкового навантаження, %	25,59	24,33	23,46	25,64	26,11	21,02
Сукупні надходження ПДВ до бюджету, млрд грн	139,12	128,62	139,15	179,1	236,4	262,61
Податок на доходи фізичних осіб, млрд грн	11,02	11,79	12,64	58,08	59,81	75,033
Податок на прибуток підприємств, млрд грн	55,793	54,994	40,201	39,1	54,34	66,911
Податкове навантаження з ПДВ, %	13,11	12,49	12,07	12,47	9,58	25,8
Податкове навантаження з ПДФО, %	4,83	4,96	4,8	5,05	5,3	7,38
Власні надходження пенсійного фонду, млрд грн	157,98	166,86	165,92	174,2	110,1	141,85
Податкове навантаження на працю, %	11,21	11,47	10,59	8,8	4,53	13,9
Рівень загального податкового навантаження, %	36,89	35,89	33,78	34,02	31,3	21,03

Джерело: складено автором на основі [14, 16]

Як видно з рис. 1.2 податкове навантаження на вітчизняну економіку зазнала значних коливань, проте в загальному за аналізований період зменшилося понад 15%. Євроінтеграція країни відіграло позитивну роль в економіці держави (починаючи з 2014р. податкове навантаження зменшилось майже на 13%), фактори соціально-економічного розвитку та державне управління відіграють ключову роль в ефективному використанні податкових надходжень для оптимального рівня податкового навантаження.

Щорічно аудиторська компанія PwC і Група Світового Банку в рамках рейтингу DoingBusiness, проводять спільне дослідження податкових систем у 190 країнах світу "PayingTaxes". Оцінити податкове навантаження країн допомагає 3 індикатора: загальна ставка податку; час на підготовку, подачу звітності та сплату податку; кількість платежів.

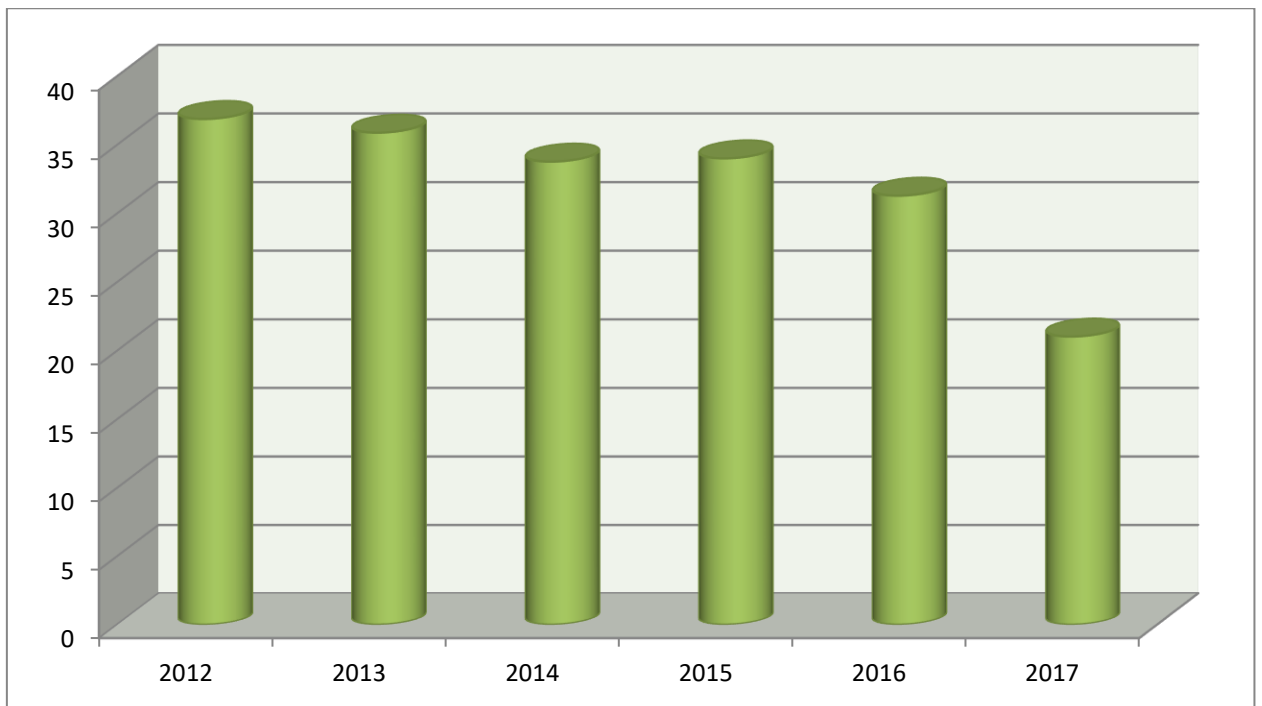

Рисунок 1.2 - Динаміка зміни загального рівня податкового навантаження в Україні у 2012–2017 рр., %

Джерело: складено автором на основі [14, 16]

Таким чином, проаналізувавши рівень податкового навантаження в країнах Європейського Союзу протягом 2016 року використовуємо показник загального податкового навантаження (табл. 1.4).

Відмінність між рівнями податкового навантаження в країнах ЄС суттєва: найнижчий показник в Румунії (26%), а найвищий показник майже вдвічі більший — в Ісландії (51,6%). Така відмінності супроводжується різними методами та підходами щодо встановлення виду і розміру податкових ставок, об'єктів і баз оподаткування, а також рівнем соціально-економічного розвитку і обсягом валового внутрішнього продукту. Однак, незважаючи на високий відсоток податкового навантаження, більшість країн Європейського союзу мають високорозвинену економіку.

У рейтингу "Paying Taxes 2016" Україна посіла 84 місце, для порівняння в 2015 році була на 85 місці, в 2014 році — 108 місце [18]. Отже, всі три індикатора продовжують знижуватися, так загальна ставка податку - на 0,1 процентний пункт, час на оформлення та сплату податків – на 8 годин, кількість платежів – на 0,8.

Таблиця 1.4 - Рівень податкового навантаження в країнах Європейського Союзу в 2016р.

Країна	Показник загального податкового навантаження, %
Румунія	26
Литва	31,6
Словаччина	36,9
Кіпр	33,6
Польща	34,4
Чехія	34,8
Португалія	36,9
Хорватія	37,9
Нідерланди	39,3
Люксембург	39,6
Греція	42,1
Італія	42,9
Швеція	44,6
Данія	47,3
Ісландія	51,6

Джерело: складено автором на основі [17]

Так в Україні, податкові платежі складають 5 на рік., за часом – 346 години на рік, загальна ставка податку – 52,2% прибутку. На нашу думку в країні спостерігається позитивна тенденція — рух в загальносвітовому напрямі поступового зниження податкового навантаження, зменшення затрат часу на адміністрування податків.

Поступові зміни у Податковому кодексі дають змогу знизити навантаження на бізнес та населення. На думку головного експерта групи «Податкова реформа» Реанімаційного Пакету Реформ Несходовський І.С. дійшов таких висновків щодо покращення оподаткування в Україні:

- Зниження податкового навантаження на суб'єкти господарювання через скорочення на 20% єдиного соціального внеску;
- Загальна ставка оподаткування в Україні на сьогодні – 37,8% (податку на прибуток становить 11,9%, податку із зарплати — 24,8%, інші податки — 1%), що є меншим за середній рівень податкового навантаження в країнах Європи – близько 40%;

— В ході останніх реформ відбулися позитивні зрушення у відшкодуванні ПДВ, адже термін відшкодування ПДВ в Україні скоротився майже вдвічі та становить 14,3 тижня. Для порівняння в Східній Європі та Центральній Азії — 24 тижня, а у світі в середньому — 27,8 тижня. Теж в Україні скоротився час на розрахунок ПДВ за рахунок системи електронного адміністрування ПДВ [19].

Отже, підсумовуючи вище сказане, для зменшення рівня податкового навантаження в Україні, необхідно у середньостроковій перспективі вжити таких заходів:

1. Покращення системи податкового адміністрування податків і зборів, забезпечення її прозорості.
2. Удосконалити систему електронного адміністрування по всім податках для суб'єктів господарювання.
3. Зменшення ставки єдиного соціального внеску, податку на прибуток та заробітної плати.
4. Стимулювати приток інвестицій до пріоритетних галузей економіки та впроваджувати інноваційні процеси в діяльності підприємств, що в свою чергу призведе до збільшення доходів, ВВП та зменшення податкового навантаження.

РОЗПОДІЛ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Соціально-економічне зростання будь-якої держави неможливе без досягнення оптимального розподілу податкового навантаження. Непомірне податкове навантаження слугує негативним явищем для економіки держави, а саме перешкоджає зростанню ВВП, стимулює ділову активність суб'єктів господарювання, збільшення «тінівої» економіки та зменшення наповненість державних доходів. Саме тому, для оптимізації податкового навантаження потрібно вирішити проблеми, головною з яких є нерівномірність розподілу між платниками податків та юридичними особами.

Відповідно до норми чинного законодавства платниками податку виступають фізичні особи резиденти та не резиденти які отримують доход з джерел походження в Україні та іноземні доходи.

Заробітна плата є основним джерелом доходів фізичних осіб вона як і будь-який інший дохід оподатковується. Так, з 2016 року в Україні із заробітної плати працівника єдиний соціальний внесок сплачує лише роботодавець у розмірі 22% від місячного фонду оплати праці, а із заробітної плати працюючих удержують податок на доходи фізичних осіб -18% та військовий збір складає 1,5%.

За даними Державної служби статистики у I півріччі 2018 року менше прожиткового мінімуму на місяць отримували 0,8 млн громадян, що стосується 2017 року – 1,4 млн громадян. Більше прожиткового мінімуму отримують 26,3 млн українців, або 68% (у минулому році - 23,5 млн осіб, 61%) [20].

Для аргументації засад розподілу податкового навантаження важливо враховувати не тільки розмір доходу, а й участь людини в його зароблянні та рівномірність розподілу між різними верствами населення. Для цього спочатку проаналізуємо, скільки валового внутрішнього продукту припадає на одну особу та на одну працездатну особу (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 - Розподіл валового внутрішнього продукту в Україні

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ВВП/кількість населення, грн	23553	28443	30874	31988	35834	46210	55854	70224
ВВП/кількість зайнятого населення, грн	53418	64065	69218	75330	86687	120382	146415	184628

Джерело: складено автором на основі [16]

Як свідчать наведені дані, ВВП у розрахунку на одну особу за період з 2010 р. по 2017 р. збільшився майже у 3 рази. Динаміка мала постійну тенденцію до зростання. З 2010 р. до 2017 р. зазначений показник поступово збільшувався з 23553 грн. до 70224 грн. на одну особу. Проте, враховуючи, що ВВП створюється зайнятим населенням, то доцільно дослідити показник, що відображає ВВП на одного зайнятого. За даними табл. 1, ВВП у розрахунку на одну зайняту особу з 2010 по 2017 рр. збільшився у 4 разів. Динаміка мала постійну тенденцію до зростання. З 2010 р. до 2017 р. зазначений показник поступово збільшувався з 53418 грн. до 184628 грн. на одну особу. Фактично, більше 45% ВВП, створеного зайнятим населенням припадає на забезпечення інших членів суспільства. Це діти, пенсіонери, особи, що не можуть працювати, проте серед них є й безробітні, які, можливо, не хочуть працювати. В Україні рівень безробіття населення працездатного віку становить 9,9% (2017 р.). З них на обліку в державній службі зайнятості перебуває в середньому 8,2%. Середній розмір допомоги по безробіттю за місяць на кінець 2017 р. становить 2331 грн. і має тенденцію до зростання [16].

Визначити взаємозв'язок податкового навантаження і кількість отриманих нею благ допомагає розподіл життєвого рівня населення. Отже, ми проаналізували доходи населення від багатих до бідних (табл. 2.2).

Як бачимо з таблиці 2.2, що розподіл доходів в Україні є нерівномірним. Станом на 2017 рік 6,9% населення України отримують мінімальний дохід.

Середня межа населення 51,2% отримують середній рівень доходу у місяць, та понад 41,9% населення отримують значно високий дохід. Проаналізувавши показник середнього рівня доходу у населення України який становить 5060 грн.

Таблиця 2.2 - Розподіл населення (%) за рівнем середньодушових еквівалентних загальних доходів у місяць, грн.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
до 480,0	0,7	0,2	0,4	0,1	0,1	0,1	0	-
480,1–840,0	7,8	4,8	3,2	2,3	1,4	0,9	0,3	-
840,1–1200,0	25,9	18,8	12,6	9,1	7,9	4,8	1,6	-
1200,1–1560,0	27,2	26,7	23,8	21,2	19,2	11,3	5	-
1560,1–1920,0	16,5	20	21,2	21,9	23,1	18,2	11,5	6,9
1920,1–2280,0	21,9	29,5	14,5	16,6	16,5	17,6	16	7,7
2280,1–2640,0	-	-	9,3	10,5	11,7	15,9	16,4	11
2640,1–3000,0	-	-	5,6	6,8	7,8	11,4	13,6	11
3000,1–3360,0	-	-	3,1	4,3	4,6	6,7	10	10,7
3360,1–3720,0	-	-	2,1	2	2,5	4,4	7,9	10,8
понад 3720,0	-	-	4,2	5,2	5,2	8,7	17,7	41,9

Джерело: складено автором на основі [16]

Для того щоб бути «чистим» перед законом, з зарплати потрібно сплатити Єдиний соціальний внесок (22% - платить роботодавець), податок на доходи фізичних осіб (18%), військовий збір (1,5%). А вже після отримання зарплати, роблячи покупки, ми платимо 20% ПДВ, акцизи і імпорتنі мита. Тобто з усього фонду оплати праці працівнику залишається 51% зароблених коштів. Відповідно, 49% - це податки.

Враховуючи вище сказане можна зробити висновок, що потрібно вводити зміни у системі оподаткування. На нашу думку ефективнішою була прогресивна шкала оподаткування. Але потрібно не лише вводити одну з відомих систем оподаткування доходів, а також впроваджувати способи сплати з неофіційних доходів, це можна зробити за допомогою:

- поступовий перехід податкового навантаження на податки на споживання;
- збільшення податкового навантаження на нетрудові доходи;
- збільшення податку на дивіденди.

Поступові кроки до оподаткування фізичних осіб були внесені до розгляду у Верховну Раду України. Законопроект №8109 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання податкової відповідальності громадян» дає можливість знизити рівень податкового навантаження за досвідом країн Європи. Попри всі нововведення, нас заінтригувала ситуація з самостійною сплатою податку з доходів населення. Проаналізуємо позитивний та негативний бік даного законопроекту (табл.2.3).

Таблиця 2.3 - Позитивні та негативні сторони нововведення у законопроекті №8109

Позитивний бік	Негативний бік
Об'єднання ПДФО з ЄСВ. Роботодавець буде платити ЄСВ не 22%, як зараз, а 15%, а працівник - не 18%, а 10%	
1. Зменшення податкового навантаження 2. Зростання заробітної плати на 7% 3. Податки з населення будуть йти до місцевого бюджету 4. Спрощення отримання податкової компенсації 5. Права на податкову соціальну пільгу в розмірі 200% на кожного члена сім'ї для платника, який сплачує податок з доходу сім'ї.	1. Зменшення надходжень до бюджету 2. Можливе зростання дефіциту ПФУ 3. Труднощі у населення з заповненням податкової декларації 4. Жорсткі методи боротьби з ухиленням від сплати податку

Джерело: складено автором на основі [14]

Наразі Верховна Рада України не винесла рішення до законопроекту, але державі так як і населенню потрібно змінюватися та вдосконалюватися щоб пройти через економічний спад. Що стосується малого і середнього бізнесу він здатний забезпечити розвиток економіки і створювати робочі місця. В Україні малий бізнес може розраховувати на спрощену систему оподаткування, однак підприємці все одно скаржаться, що робочі місця їм важко забезпечувати через податкового тиску. У разі вступу даного законопроекту в силу податки сплачені ними будуть меншими, є можливість виходу з «тіні» нелегально працюючого населення зростає.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ТА ФІЗИЧНОЇ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ

Соціально-економічні перспективи будь-якої сучасної країни тісно пов'язані із ефективністю функціонування та збільшенням частки суб'єктів малого бізнесу в загальній структурі економіки. Активний розвиток економічного сектору дозволяє суттєво збільшити рівень виробництва та зайнятості населення і забезпечити формування доходів місцевих бюджетів і таким чином підвищити конкурентоспроможність економіки в цілому. Підприємці та власники малих і середніх підприємств є основою формування в країні середнього класу, що актуалізує виняткове значення успішного малого бізнесу в формуванні громадянського суспільства та соціально-орієнтованої держави.

Обираючи організаційно-правову форму для свого майбутнього бізнесу, більша частина потенційних бізнесменів реєструється фізичними особами — підприємцями, адже в організаційній площині порівняно із створенням юридичної особи ця форма ведення підприємницької діяльності є більш простою та гнучкою, але фіскальні питання вже не є такими простими та прозорими, якщо йдеться про підприємця, який застосовує загальну систему оподаткування.

За даними Міністерства економічного розвитку та торгівлі в Україні малий та середній бізнес забезпечує 79% робочих місць та створює 15% ВВП

Відповідно до норм чинного податкового законодавства фізичні особи-підприємці, що застосовують загальну систему оподаткування, є платниками податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного соціального внеску[21]. Об'єктом оподаткування для цих обов'язкових платежів є власний чистий дохід підприємця від підприємницької діяльності.

Відповідно до Цивільного кодексу України стаття 80: юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку[22]. Основним джерелом доходу юридичної особи – є прибуток.

Тому вибір найбільш сприятливої системи оподаткування для ведення бізнесу є ключовим фактором успішної діяльності. У податковому законодавстві України є загальні або спрощені системи оподаткування за допомогою яких можливе зменшення податкового навантаження.

У додатку 1 представлено розбіжності між веденням бізнесу для законодавчо визнаних систем оподаткування. Розглянемо основні відмінності між загальною та спрощеною системою оподаткування юридичних осіб (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 - Порівняльна характеристика загальної та спрощеної системи оподаткування для підприємств

Обов'язкові платежі	Загальна система оподаткування	Спрощена система оподаткування
ПДВ	20%	7%, 0%
Податок на прибуток	18%	0%, якщо: річний дохід \leq 3 млн грн; розмір заробітної плати кожного працівника \geq 7446 грн у 2018 р.
Податок з доходів фізичних осіб (оподаткування заробітної плати)	За рахунок підприємства сплачується ЄСВ – 22%	

Джерело: складено автором на основі [23]

Всупереч існуючої думці, загальна система оподаткування є більш приємливе та володіє рядом переваг перед спрощеною: відсутні обмеження, які пов'язані з видами діяльності; з кількістю найманих працівників; за обсягом доходів від основної діяльності.

До недоліків загальної системи можна віднести: більш висока складність адміністрування (складання і подання звітності, облік витрат і т. д.). за умови, що підприємство – платник ПДВ, ризик збільшення податкової бази.

До основних переваг використання спрощеної системи юридичними особами є:

1. Простота обчислення податку та заповнення звітності.
2. Можливість ставати платником ПДВ на свій розсуд.

3. Звільнення від обов'язку нарахування та сплати низки зборів та податків: податку на прибуток, ПДВ (крім підприємств, що сплачують єдиний податок за ставкою 3%), земельного податку (за винятком ділянок, що не використовуються у господарстві) та ін.

Однією з найбільш актуальних проблем побудови ефективного податку юридичних осіб є інтегрування вітчизняної економіки до європейських стандартів. Діючі податки з юридичних осіб не заохочують до розвитку та підвищення рентабельності підприємства.

Існуючий податок з юридичних осіб України характеризується наступними негативними рисами:

1. Відсутність достатніх правових гарантій для учасників податкових відносин;
2. Нормативно-правові акти є складними та нестабільними, окремі законодавчі норми - недостатньо узгоджені, інколи суперечливі;
3. Проблеми з приводу відшкодування ПДВ.

На жаль питанням податкового навантаження з юридичних осіб не приділяється належна увага. Найголовнішою проблемою є те, що існуюча система пригнічує підприємництво, адже відповідно до закону при сплаті усіх податків та зборів підприємство зобов'язано перераховувати до бюджету 45-50% створеної на ньому доданої вартості. Навіть розвиненим країнам із стабільним соціально-економічним становищем такий рівень не властивий і, як правило, призводить до низьких темпів економічного зростання. Українським підприємствам, на відміну від західних, доводиться пристосовуватися до змін у відносинах власності, опановувати принципи корпоративного управління, адаптуватися до конкуренції. За умов існування несприятливого податкового режиму це маловірогідне, що і підтверджується вітчизняною практикою.

Якщо порівнювати наявний порядок обліку доходів та витрат для потреб оподаткування, що передбачені для фізичних осіб-підприємців варто звернути увагу на додаток Б.

У цілому ж порівняння чинної загальної системи оподаткування для фізичних осіб — підприємців(ФОП) і юридичних осіб представлено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Порівняльна характеристика ФОП та юридичних осіб

Обовязкові платежі	Оподаткування фізичних осіб-підприємців	Оподаткування юридичних осіб
ПДВ	Загальні правила: обов'язкова реєстрація у випадку, якщо обсяг оподаткованих операцій за останні 12 календарних місяців сукупно перевищує 1 млн грн та добровільна реєстрація а власним рішенням. Порядок розрахунку та сплати ПДВ до бюджету є єдиним для платника ПДВ юридичних осіб та платників ПДВ фізичних осіб підприємців	
ПДФО	Ставка 18%	Доходи підприємства не оподатковуються, податок сплачується лише з доходів фізичних осіб, яким підприємство сплачує дохід
Податок на прибуток підприємств	Не сплачується	Ставка 18%
Військовий збір	1,5 %	Доходи підприємства не оподатковуються, військовий збір сплачується лише з доходів фізичних осіб, яким підприємство сплачує дохід
ЄСВ	22%	Доходи підприємства не оподатковуються, внесок сплачується лише в межах нарахованої заробітної плати
Оподаткування заробітної плати	Оподаткування заробітної плати, інших доходів найманих працівників та доходів, які виплачуються іншим фізичним особам поза межами підприємницької діяльності , здійснюється на загальних підставах	
Інші податки та збори	Інші податки та збори сплачуються за загальними правилами	

Джерело: складено автором на основі [14]

Так, облік доходів та витрат юридичних осіб здійснюється відповідно принципу бухгалтерського обліку нарахування та відповідності доходів і витрат, що в певному сенсі робить цей облік чітким та прозорим. Підприємці ж ведуть облік касовим методом, але не у чистому, класичному вигляді. А саме: доходи враховуються за фактом отримання коштів на поточний рахунок або у касу підприємця як за відвантажену продукцію або товари (виконані роботи, надані послуги), так у формі попередньої оплати, тобто касовим способом, а до витрат потрапляють суми витрат, які понесені та вже

сплачені. В окремих випадках особливо для підприємців, які надають покупцям відстрочку платежу, такий касовий порядок обліку доходів є більш привабливим, ніж облік доходів за принципом нарахування, адже суми потрапляють до складу доходів лише за фактом отримання реальних коштів. Але в той же час передбачені принципи обліку витрат суттєво ускладнюють податковий облік підприємця, приміром у випадках, коли готова продукція виготовлена, відвантажена і оплачена покупцем, але за окремі її складові на рівні сировини та матеріалів постачальникам ще не сплачено, адже підприємець також може користуватися відстрочкою платежу, що надається постачальниками. Через низьку якість податкового адміністрування малий і середній бізнес несе непропорційно великі витрати на дотримання податкового законодавства в порівнянні з великим.

Головним інструментом, що забезпечить зменшення рівня податкового навантаження на суб'єктів господарювання, на нашу думку, є податкове планування, що має на меті застосування підприємством платником податків усіх засобів, що не заборонені законом для мінімізації своїх податкових зобов'язань. Податкове планування є досить клопітким процесом, однак при його правильному застосуванні підприємство може визначати вплив податків на фінансові результати своєї діяльності, співставляти обсяг фактично сплачених податків з прогнозним обсягом, у випадку виявлення розбіжностей з'ясовувати причини та розробляти пропозиції для їх усунення. Також при плануванні можна порівнювати різні варіанти діяльності підприємства, і на основі цього робити висновки про податкову ефективність кожного з варіантів. Податкове планування також може застосовуватися не тільки на макрорівні, а і у міжнародній сфері[21].

ВИСНОВКИ

Податкове навантаження є одним із ключових чинників, що впливає на мотивацію суб'єктів господарювання з ведення бізнесу і виконання податкових зобов'язань. На сьогоднішній час в Україні рівень податкового навантаження є меншим ніж в європейських країнах. Однак платниками податків цей рівень сприймається як обтяжливий, а держава не може акумулювати достатні кошти для забезпечення суспільних потреб.

За підсумками проведеного дослідження, можна стверджувати що є суттєва зацікавленість глав держави помітно впливає на податкову політику державу, у свою чергу рівень податкового навантаження в Україні знижується. Видатне видання "Paying Taxes 2016" свідчить, що податкове навантаження в Україні поступово зменшується так у 2016 році країна посіла 84 місце, для порівняння в 2015 році була на 85 місці, в 2014 році — 108 місці. Не вирішеним остається кількість годин на оформлення та подання звітності - 356 годин (в Румунії, наприклад, на це піде лише 161 годину).

За прогнозами, потенційний вплив податкових нововведень 2016 р. на позицію України у рейтингу 2018 матимуть наступні результати. Зниження ставок ЄСВ призведе до зниження загальної ставки податку і сприятиме підвищенню позиції. Перехід на квартальну звітність з податку на прибуток збільшить час на податковий облік та кількість платежів, що знизить позицію. Застосування системи електронного адміністрування ПДВ протягом усього 2016 р. може призвести до збільшення витрат часу на податковий облік з ПДВ (через збільшення обсягів, що проходять через «СЕА»). Водночас окремі нюанси функціонування цієї системи у 2016 р. було спрощено/роз'яснено, платники ПДВ більше звикли до «СЕА», а відповідне програмне забезпечення продовжує вдосконалюватись.

Що стосується рівня податкового навантаження на фізичних осіб, то українці зі своєї заробітної плати, як основного виду доходу перераховують до бюджету майже 48%. Розподіл доходів між різними верствами населення є

нерівномірний, тому значна частина коштів витікає з бюджету України. Нами запропонована прогресивна шкала оподаткування, яка допоможе розділити заможних та бідних верст населення, та збільшити податкові надходження.

Оподаткування юридичних осіб в порівнянні з фізичними особами-підприємців доводить що вітчизняна система оподаткування передбачає суттєво більший рівень податкового навантаження на фізичних осіб-підприємців, що застосовують загальну систему оподаткування, в порівнянні із рівнем податкового навантаження на аналогічний бізнес, якщо він реалізується на базі юридичної особи. Основною ідейною причиною цього є те, що для підприємця фактично весь отриманий чистий дохід вважається трудовим, а в межах підприємства можливим є чітке розмежування трудових і підприємницьких доходів, що отримують власники підприємства в формі дивідендів. Як наслідок, чистий дохід підприємця оподатковується єдиним соціальним внеском за ставкою 22 % в межах 25 прожиткових мінімумів для працездатної особи, а в випадку із реалізацією аналогічної справи на базі юридичної особи керівнику підприємства — власнику справи може взагалі не виплачуватися заробітна плата, або виплачуватися на рівні мінімальної заробітної плати чи середньої заробітної плати, яка є на порядок меншою, ніж 25 прожиткових мінімумів для працездатної особи.

Таким чином, реформуючи податкову систему України, необхідно врахувати особливості оподаткування зарубіжних країн, зокрема, щодо деференційованих ставок оподаткування для окремих податків, поступового зменшення ставки ЄСВ та спрощення механізму адміністрування податків в цілому, а також зниження рівня податкового навантаження за рахунок удосконалення в сфері розподілу та перерозподілу ВВП.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Петти У. Трактат о налогах и сборах // Антология экономической классики. М.: Эконом, 1993. С. 5–78.
2. Туган-Барановський М. І. Основи політичної економії. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 628 с.
3. Франко І. Зібрання творів: у 50 т. Т. 44, кн. 1. Київ: Наук. думка, 1984. 865 с.
4. Білостоцька В. О. Податкове навантаження в Україні / В. О. Білостоцька, В. І. Острівецький // Фінанси України : Науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал Міністерства фінансів України. – 2002. – № 12. – С. 75-79.
5. Соколовська А. Теоретичні засади визначення податкового навантаження та рівня оподаткування економіки / А. Соколовська // Економіка України. – 2006. – № 7. – с. 5
6. Фрадинський О. А. Поняття податкового навантаження та підходи до його визначення / О. А. Фрадинський // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1. – Т. 1. – с. 80.
7. Берч Н.Я. Податкове навантаження як окрема економічна категорія: теоретична сутність та спроби обрахунку / Н.Я. Берч // Наукові праці НДФІ. – 2008. – № 2(43). – С. 111–118.
8. Барулин Ю.М. Теория и история налогообложения : учебное пособие / Ю.М. Барулин. – М. : Экономистъ, 2006. – 319 с.
9. Левченко Н.М. Систематизація методик оцінки податкового навантаження на суб'єктів господарювання / Н.М. Левченко // Сталий розвиток економіки. – 2010. – № 6. – С. 270–275.
10. Фуга К.С. Вплив податкового навантаження на діяльність підприємств / К.С. Фуга // Проблеми економіки, менеджменту та сільської кооперації : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – 2015. – С. 396.

11. Годованець О.В. Податкове навантаження: важливий чинник соціально-економічної стратегії держави / О.В. Годованець, Т.Я. Маршалок // Економічний аналіз : зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. – 2008. – № 3. – С. 85–89.
12. Юткина Т.Ф. Налоги и налогообложение : ученик / Т.Ф. Юткина. – М. : ИНФРА-М, 1998. – 429 с
13. Григоренко В. О. Вплив податкового навантаження на фінансовий потенціал території / В. О. Григоренко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». – Тернопіль: Подільський державний аграрно-технічний університет, ПВНЗ «Хмельницький економічний університет», ПП «Інститут економіки, технологій і підприємництва», Тернопільська державна сільськогосподарська дослідна станція, Інституту кормів та сільського господарства поділля НААН. – 2013. – №1. – С. 120-124.
14. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/>
15. Бойко А.А. Податкове навантаження як критерій ефективності податкової політики / А.А. Бойко // Збірник студентських наукових праць. – Одеса. – 2013. – № 2. – С. 334–341.
16. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
17. Main national accounts tax aggregates [Electronic resource]. – Access mode: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=gov_10a_taxag&lang=eng.
18. Paying Taxes 2018 [Електронний ресурс]: PwC Global — Режим доступу: <https://www.pwc.com/>
19. Україна піднялася з 84 на 41 місце у рейтингу "Оподаткування-2016" [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://expres.ua/news/>
20. Рівень бідності в Україні скоротився на 1,2 рази – Держстат [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/news>

21. Офіційне видання Державної фіскальної служби України – Вісник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/uk/>
22. Офіційний сайт Цивільного кодексу України від 01.01.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>
24. Годованець О., Маршалюк Т. Податкове навантаження: важливий чинник соціальноекономічної стратегії держави: [Електрон. ресурс] – Режим доступу: – http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ecan/2008_3/pdf/godovanets,%20marshalok.pdf

Таблиця 1 - Порівняльна таблиця систем оподаткування для юридичних осіб(ЮО)

	Критерій	Загальна система з ПДВ	Загальна система без ПДВ	Єдиний податок 3 групи + ПДВ	Єдиний податок 3 групи без ПДВ
1	Головні умови перебування	Можуть обрати усі суб'єкти господарювання (СГ) без обмежень	Допоки виручка від оподатковуваних поставок за будь-які 12 кал.міс. не перевищить 1 млн. грн. (пп.181.1 ПКУ)	Обсяг доходу (за касовим методом) протягом попереднього календарного року \leq 5 млн. грн. Не можуть бути єдиноподатниками СГ, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать ЮО, які не є платниками ЄП \geq 25 %.	
2	ПДВ	Можна зареєструватись добровільно. ПДВ сплачується відповідно до норм р. V ПКУ.	Передбачено добровільне анулювання реєстрації платником ПДВ. Примітка 1	Добровільна реєстрація з обранням ставки єдиного податку 3%	Навіть якщо вид поставок оподатковується ПДВ, ставка єдиного податку 5% дозволяє не контролювати мільйонний рубіж поставок. Якщо є ЗЕД-діяльність див. Примітка 1
		Для майбутніх платників ПДВ варто зауважити, що діючі норми ПКУ не забезпечують гарантованого податкового кредиту покупцеві у випадку успішно зареєстрованої податкової накладної після 1.07.2017р. Розмір податкового зобов'язання з ПДВ тепер залежить від ДФС.			
Примітка 1		Згідно з пп.181.2 ПКУ, якщо будь який СГ, в т.ч. неплатник ПДВ, імпортує в Україну товари в обсягах, що підлягають оподаткуванню ПДВ (митна вартість більше 150 євро), то такі особи сплачують ПДВ під час митного оформлення товарів без реєстрації як платники ПДВ. ПДВ за імпортними послугами, що обкладаються ПДВ, повинен сплатити отримувач таких послуг. При цьому не має значення, є цей отримувач платником ПДВ чи ні. Тобто, будь-який єдиноподатник, що отримує послуги від нерезидента, місце постачання яких визначено на митній території України, є податковим агентом такого нерезидента в частині нарахування та			

	сплати ПДВ до бюджету за такими операціями незалежно від суми операції.				
3	Документообіг та облік	Зобов'язані мати всі первинні та підтверджуючі документи на всі витрати та щодо походження товару.		Малі підприємства мають право вести бухгалтерський облік на підставі Спрощеного плану рахунків.	Спрощений план рахунків. Можуть вести бухгалтерський облік без подвійного запису. СМП подають річні звіти за формою № 1-мс і № 2-мс.
	З метою складання фінансової звітності визнають доходи і витрати за загальними правилами НП(С)БО.				
4	Періодичність сплати податку на прибуток	За підсумками року, якщо звітний період рік	За підсумками року якщо звітний період — рік	Єдиний податок поквартально	Єдиний податок поквартально
5	Звітний період та звітність	Може бути як календарний квартал так і рік. За рік звітують не пізніше 1 березня наступного року. Для новостворених і платників з доходом за попередній звітний рік не більше 20 млн грн звітний період = рік (див. пп.137.5 ПКУ). Разом з декларацією за рік як додаток подається річний фінансовий звіт, який є невід'ємною частиною річної декларації.		Квартал. Податкова декларація юридичної особи подається протягом 40 днів від дня закінчення звітного кварталу	
6	База оподаткування	Прибуток, як фінансовий результат діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку, скоригований на податкові різниці, якщо є. Доходи визначаються в бухгалтерському обліку за методом нарахування. До витрат і доходу платника ПДВ не включаються суми ПДВ, що входять до ціни придбаних або проданих товарів (робіт, послуг).		Дохід, як виручка отримана протягом звітного періоду за датою надходження коштів. До доходу теж включають: вартість безоплатно отриманих товарів/послуг; списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності; фінансову поворотну допомогу, отриману на строк понад 12 місяців, тобто ту якою користувалися більше року. До доходу платника ПДВ для обчислення єдиного податку не включається сума вхідного ПДВ.	
7	Податок на прибуток або	18% податок на прибуток + 20% пдв	18% податок на прибуток	3% + 20% ПДВ	5% єдиний податок

	Єдиний податок	Платники, які відповідають вимогам пп.4.44 р.ХХ ПКУ, з 1.01.2017 по 31.12.2021рр можуть застосовувати 0% податку на прибуток із поданням спрощеної податкової декларації.	Платники єдиного податку – юридичні особи звільняються від нарахування, сплати і подання звітності з податку на прибуток.
8	ЄСВ	ЄСВ в розмірі не менше мінімального страхового внеску (у 2017 – 704 грн., а в 2018 — 819,06 грн) при нарахуванні зарплати та інших виплат по кожному працівнику.	
9	Інші податки	Платить 5% на дивіденди. Також ЮО може бути платником всіх інших податків, які залежать від виду діяльності.	Є платником: 9% на дивіденди; земельного податку за зем.ділянки, що не використовуються в бізнесі, податку на майно в частині орендної плати за землі держ.ком.власності, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Також може бути платником рентної плати, пенсійного, екологічного, туристичного, транспортного, акцизного податку, а також податку на репатріацію.

Таблиця 2 - Порівняльна таблиця загальної та спрощеної системи для фізичних осіб підприємців

	Критерій	Загальносистемник		Спрощена система для фізичних осіб			
		Зі сплатою ПДВ	Без сплати ПДВ	1 група	2 група	3 група з ПДВ	3 група без ПДВ
1	Головні умови перебування	Вивчити статтю 177 ПКУ. Дотримуватися деяких правил що і суб'єкти господарювання – юридичні особи на загальній системі оподаткування.		Максимальний обсяг доходу за календарний рік \leq 300 тис. грн. Не може бути найманих працівників	Максимальний обсяг доходу за рік 1,5 млн.грн. Не має права надавати послуги нікому, окрім населенню або єдинникам. Не більше 10 працівників одночасно.	Граничний обсяг доходу за календарний рік встановлено на рівні 5 млн грн.	
2	Діяльність та клієнтоорієнтованість	Як правило, вибирають торговці, якщо вид діяльності не дає права на спрощену систему, наприклад продаж підакцизних товарів. Якщо діяльність полягає в перепродажу товарів, які придбаваються з ПДВ, то вигідно реєструватися платником ПДВ, однак з податковим кредитом з ПДВ не все так просто, як було до 1.07.2017.		Торгівля у роздріб з лотків і на ринках та/або побутові послуги населенню. Перелік побутових послуг — п. 291.7 ПКУ.	Продаж товарів (окрім ювелірки) будь кому. Ресторанний бізнес. Послуги(в т.ч. надання в оренду) виключно єдинникам та населенню.	Перелік повністю та частково заборонених на єдиному податку видів діяльності наведено у п. 291.5 ПКУ.	
3	ПДВ	Обов'язкова реєстрація якщо виручка за 12 міс.	Якщо загальна сума доходу від поставок,	Не є платниками ПДВ. Однак, при ввезенні на митну територію України товару на суму більше 150 євро, сплачують ПДВ на		Добровільна реєстрація платником	Не сплачує ПДВ, якщо ставка ЄП

		сягла 1 млн.грн. В платників ПДВ база для ПДФО не включає ПЗ з ПДВ.	які оподатковуються ПДВ, за останні 12 кал. місяців сукупно ≤ 1 млн грн.	загальних підставах. Крім цього, будь-який єдиноподатник, що отримує послуги від нерезидента, які обкладаються ПДВ сплачує ПДВ за імпортними послугами.	ПДВ.	5%
4	Документообіг та облік	Зобов'язані мати підтверджуючі документи щодо походження товару. Облік ведеться в Книзі обліку доходів і витрат. Сума чистого доходу розраховується за даними в Книзі обліку доходів і витрат.	Ведуть облік лише доходів отриманих від підприємницької діяльності у Книзі обліку доходів. Важливий нюанс: Новоствореному ФОП слід подати майнову декларацію за період від дня реєстрації ФОП до дати, з якої став спрощенцем. При цьому, якщо за період від дня реєстрації ФОПом до дня переходу на спрощену систему отримувалися доходи, то вони оподатковуються за правилами загальної системи.	Ведуть облік і витрат. Зобов'язані вести облік товарних запасів.	Ведуть облік лише доходів у Книзі обліку доходів за «касовим» методом	
		Суму доходу (і витрат) у Книгах необхідно підраховувати і зазначати за підсумками місяця, кварталу та року. До книги не записують суми «короткострокової» поворотної фінансової допомоги.				
5	Звітний період	Календарний рік. Подає одну податкову декларацію про майновий стан і доходи підприємців (протягом 40 кал. днів, що настають за останнім кал.днем року).	Календарний рік. Звітуються протягом 60 календарних днів після завершення звітного періоду.	Квартал. Декларація подається протягом 40 кал.днів після закінчення звітного періоду		
6	База оподаткування ПДФО або Єдиним податком	Чистий дохід, тобто різниця між виручкою і підтвердженими витратами. Ці витрати мають бути оплачені і безпосередньо пов'язані з доходом, а товари отримані (роботи-послуги виконані). При цьому, орієнтуються на дату надходження або витрачання	Немає такої. Податки залежать від рівня прожиткового мінімуму в країні і розміру мінімальної зарплати.	Дохід, як виручка отримана протягом звітного періоду за датою надходження коштів у грошовій формі (готівковій чи безготівковій). До доходу теж включають вартість безоплатно		

		<p>грошових коштів — касовий метод. П. 177.4.7 ПКУ дозволено включати до витрат амортизацію деяких основних засобів та НА.</p> <p>Якщо ФОП – торговець підакцизними тмц, то виручка теж зменшується на суму акцизного податку.</p>			<p>отриманих протягом звітного періоду товарів, послуг.</p> <p>У дохід платника ПДВ також включається сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.</p> <p>У платників ПДВ суми ПДВ до складу доходу не включаються.</p>				
7	<p>Податок на прибуток або єдиний податок</p>	<p>З чистого доходу сплачує ПДФО 18% та військовий збір 1,5%.</p> <p>Авансовий внесок з ПДФО за четвертий квартал не сплачується. Якщо за результатами якогось кварталу доходу немає, то теж ПДФО не сплачується.</p>	<p>В межах до 10% прожиткового мінімуму (тобто у 2017 році це 160 грн.) В 2018 р. ставка буде не більше 176,20 грн на місяць (1762 грн x 10%)</p>	<p>В 2016 році 640 грн. , тобто в межах до 20% розміру мінімальної заробітної плати (в 2018 р. до 744,66 грн на місяць (3723 x 20%))</p>	<table border="1"> <tr> <td>3% від суми виручки</td> <td>5% від суми виручки</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Касовий метод, тобто квартальний дохід обчислюється по даті надходження грошових коштів</td> </tr> </table>	3% від суми виручки	5% від суми виручки	Касовий метод, тобто квартальний дохід обчислюється по даті надходження грошових коштів	
3% від суми виручки	5% від суми виручки								
Касовий метод, тобто квартальний дохід обчислюється по даті надходження грошових коштів									
8	<p>Періодичність сплати податку</p>	<p>ПДФО сплачується авансом до 20 квітня, до 20 липня й до 20 жовтня. За 4-й квартал не сплачується. Остаточний розрахунок здійснюється на підставі даних річної декларації. Термін сплати остаточного за підсумками року ПДФО і військового збору — протягом 50 кал.днів після закінчення року.</p>	<p>Щомісяця, строк сплати — авансом до 20-го числа поточного місяця.</p> <p>Якщо нема найманих працівників звільняються від сплати ЄП за час відпустки (1 місяць на рік) та у разі хвороби (якщо вона триває 30 і більше кал. днів і підтверджена лікарняним листком).</p>		<p>Календарний квартал. Єдиний податок сплачується протягом 50 кал.днів після закінчення звітного кварталу.</p>				

9	ЄСВ	<p>Для всіх ФОП незалежно від факту отримання доходу в 2017 році мінімальна щомісячна сума ЄСВ «за себе» становить 704 грн.</p> <p>Як виняток, лише для єдинників 1 групи до кінця цього року ЄСВ за себе щомісячно складає 352 грн. У 2018 році буде як у всіх. Тобто платники єдиного податку 1 групи з 2018 р. мають сплачувати ЄСВ не менше мінімального розміру. З 01.01.2018 року мінімальний страховий внесок для всіх ФОПів становитиме – 819,06 грн (3723 x 22%). ЄСВ за себе платиться поквартально, а саме до 20 числа місяця, що настає за кварталом.</p> <p>ФОПи на загальній системі, в яких чистий дохід в розрахунку на місяць 2017 року перевищив 3200 грн. обчислюють ЄСВ за ставкою 22% від чистого доходу, тобто за місяць до сплати може вийти до 8800-9691 грн. (залежно від місяця отримання доходу). Загальносистемники за 2017 рік можуть сплатити ЄСВ до 10 лютого 2018 року (але тоді і до витрат ця сума потрапить наступного року).</p> <p>Від сплати ЄСВ звільнено ФОПів, які є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують пенсію чи соціальну допомогу.</p> <p>ЄСВ також сплачується за кожного найманого працівника.</p>		
10	Звітність	<p>Декларація про доходи подається раз на рік не пізніше ніж 9 лютого наступного року. Новостворені звітують за результатами роботи в першому кварталі, потім – раз на рік.</p>	<p>Податкова декларація по ЄП подається один раз на рік протягом 60 кал. днів після закінчення звітного року.</p> <p>Звіт по ЄСВ «за себе» подається за рік до 10 лютого року, що настає за звітним.</p>	<p>Поквартально, протягом 40 календарних днів, наступних за звітним періодом. Звітність за працівників по ЄСВ – щомісячно, 1дф-поквартально</p>
11	Інші податки	<p>Є платником всіх інших податків за загальними правилами</p>	<p>Єдиноподатники будь-якої групи виконують функції податкового агента щодо ПДФО та ВЗ при виплаті доходів фіз.особам.</p> <p>Є платником земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються для провадження господарської діяльності, а також податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Також може бути платником екологічного, туристичного, транспортного, акцизного податку.</p>	